

Nu läser vi

KRUT 18

om LTG och annan läsundervisning

Tema

Nu läser vi – om LTG och läsundervisning

Redaktionellt: Ulrika och drakarna.

En sannsaga 4

Margit Gummeson, Behn Edvinsson:

Från Sörgården till Nu läser vi ... 8

Bertil Gustafsson: Läsning utan mening.

Om traditionell läsinlärning och
språklig underkastelse 20

Magdalena Nordenson, Mikael Palme,

Jan Swaling: Två samtal om LTG.

Lära sig läsa för att erövravärlden 28

Bortom läslärorna 38

Bertil Gustafsson: Läsning på frökens

ideologiska grund 44

Jan Anward: Hestar, vad har man dom

till? Eller: LTG eller dialogpedagogik? 51

Kommentarer till debatten om läsförmågan och analfabetismen:

Intervju med Ebbe Lindell 54

Intervju med Erik Wallin 58

Donald Broady: Analfabetism debatten som exempel 61

Aktuellt

Mats Wingborg: Front mot nedskärningar 70

Birgitta Johansson: In med miljöfrågorna i skolan! Ut med miljöundervisningen i samhället! 72

Ola Hellblom: Att leva med språket som handikapp. Erfarenheter från Tärna folkhögskola 78

Carina Fast och Susanne Rubin: Ny läsmetod i Vietnam: 80

Sven Ekhagen: Vad är levande verkstad 82

Läst

Sid. 84-97

Anslagstavlan

sid 98

Från Sörgården...

Teckning av Berta Eliström

f f F F f f F F

Många av oss minns Sörgården med Karin och Sven, Greta och Lill-Olle. Och alen vid källan och ekorren i eken. Och fröken Lind som låter

Analfabetismdebatten:

Horder av analfabeter lämnar skolan varje år. Lärarna kan inte längre stava ordentligt... Känns tongångarna igen? KRUT har intervjuat pedagogprofessorerna Ebbe Lindell och Erik Wallin om vad undersökningarna om läs- och skrivförmågan egentligen visar. Donald Broady presenterar två provokatörer... s 54

Seminarium om skolan:

Vad händer med och i skolan? Och vad har hänt sedan 40-talet? Centrum för marxistiska samhällsstudier planerar i samarbete med Krut och andra ett tvådagars seminarium om skolan. Tidpunkt: mitten av november. Plats: Folkets Hus, Uppsala. s 98

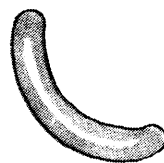
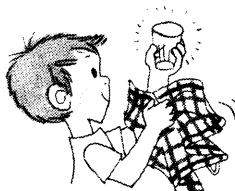
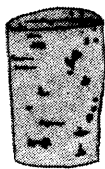
Temaredaktion: Donald Broady, Kerstin Degermark, Carina Fast, Bertil Gustafsson, Lena Hellblom, Mikael Palme, Jan Swaling.

Bildarbete: Görel Hedtjärn, Elisabeth Lundqvist, Karl-Ola Nilsson

Tryckt i september 1981

Omslagsbild: Pressens bild.

...till Nu läser vi

om kom som kork korv
orkar torkar ofta kofta tofs
bort borta tomte lov sover

Sven hissa flaggan på kungens födelsedag.

Andra minns – kanske sämre... – Nu läser vi som tog över i skolorna på femtioalet. Margit

Gummesson och Behnn Edvidsson har gjort en jämförelse mellan de två läslärorna.

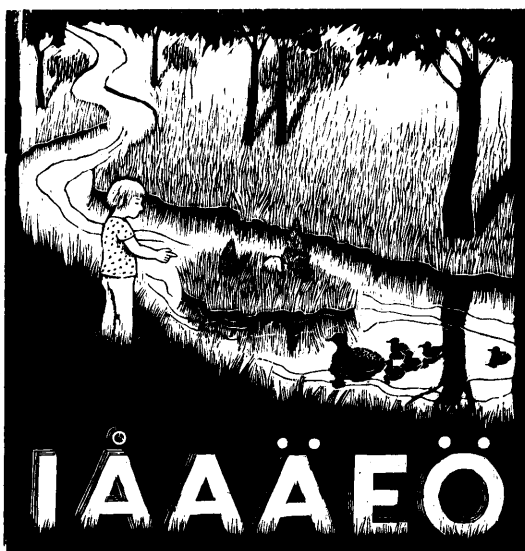
s 8

In med miljöfrågorna i skolan!

Och ut med miljöundervisningen i samhället! Birgitta Johansson skriver om Miljöförbundets för-

sta seminarium för småfolk. Kanske kan vi få en kunskapsdebatt värd namnet?

s 72

1 – KRUT 18

Erövra världen genom språket?

Carina Fast och Monica Åhs berättar om LTG-undervisning: barnen, föräldrarna, världen utanför och i skolan, fantasi, språk...

s 28

Bild: Kristina Anshelm

redaktionellt:

Ulrika och drakarna.

I mitten av 60-talet funderade lågstadieläraren Ulrika Leimar i Göteborg på hur hon egentligen skulle gå till väga i sin läsundervisning. Läsinlärningen borde inte styras av en färdig läslära, utan utgå från det språk barnen själva bar med sig in i skolan. När SÖ 1967 gav pengar till lärarhögskolorna för något man kallade Försöks- och demonstrationsskolan, gjorde Ulrika Leimar en ansökan för att få pröva sina idéer.

Hennes förslag hamnade först hos Göteborgs lärarhögskolas metodikinstitution, men där var man inte alls intresserad. En av de äldre lärarna på institutionen var själv upphovsman till en traditionell läslära och här kom en okänd kraft som förespråkade att man inga läsläror skulle ha alls. Ulrika Leimar slussades vidare till institutionen för pedagogik, där man visade större intresse för vad hon hade att komma med. Med hjälp av intresserade lärare ordnade man försöksverksamhet på ett antal skolor och man såg till att få till stånd cirklar och seminarier. Studierekтор Erland Albin skickade in en ansökan om pengar till SÖ för att försöken skulle kunna utvärderas. Den förnyades år efter år, men pengar fick man inte.

Kring decennieskiftet spreds LTG-metoden vidare till lärare runt om i landet helt utan någon inblandning från länskolnämnder eller SÖ. Intresserade lärare sökte upp Ulrika Leimar eller de andra pionjärer som samlades kring henne. Och man reste runt på studiedagar.

I början av 70-talet flyttade Ulrika Leimar till Stockholm, där hon fick en tjänst inom Försöks- och demonstrationsskolan i Bredäng. En av hennes planer var att få följa upp sin klass på mellanstadiet. Hon ville se vad som hände om barnen i fyran slapp möta traditionella undervisningsmetoder. Ingen sanktionerade idén.

1974 fick institutionen i Göteborg äntligen nådepengar från SÖ till ett symposium om LTG, dit läsforskare, metodiklektorer, SÖ-folk och andra inbjöds. Många var skeptiska till vad de tyckte framställdes som en ny frälsningslära. Somliga

reste sig upp och gick: det här var ju rena hallelujamötet. LTG-folket uppfattade mottagandet som misstro och tecken på maktfullkomlighet. Men LTG-metoden fortsatte att sprida sig ute i landet.

Samma år som Göteborgssymposiet kom också Ulrika Leimars **Läsning på talets grund** och hennes samarbete med Liber förlag inleddes. Ulrika Leimar hade planer på att söka pengar för ett eget forskningsprojekt kring LTG-metoden, men därav blev ingenting. Samtidigt planerade läsforskaren Åke Edfelt ett stort projekt om läsinlärningsprocesser, det s k ULL-projektet, som SÖ beviljade pengar till. Ulrika Leimar föreslogs i stället att undervisa forskningsassistenterna och de blivande doktorerna inom projektet om LTG – men tackade besviknen nej till det erbjudandet.

Intresset för LTG fortsatte att växa bland lärare och Liber läromedel började ge ut en rad LTG-titlar, bland annat i samarbete med Ulrika Leimar. Från 1974 och framåt har förlaget producerat över 40 LTG-titlar (exakta uppgifter har varit svåra att få fram), varav de flesta riktat sig till lärare men andra varit avsedda att användas inom undervisningen. Situationen var aningen paradoxal, eftersom en grundtanke hos Ulrika Leimar var att lärarna ska undvika att använda färdigt material.

Ulrika Leimar måste sluta sin försöksverksamhet i Bredäng när försökspengarna skulle gå till matematik i stället. Hon fick en halvtidstjänst som LTG-konsulent inom Stockholms skolförvaltning – den första tjänsten i sitt slag i landet.

På pedagogiska institutionen på lärarhögskolan i Stockholm försökte man åstadkomma pengar åt henne för ett mer kontinuerligt forskningsarbete, men misslyckades. Hon flyttade 1978 till Halmstad där hennes man fått nytt arbete. 1979 var hon tillbaka i Stockholm, arbetade en kort tid i sin gamla skola i Bredäng och förfärades över hur stämningen i hennes gamla klass försämrats. Barnen var aggressiva och otrygga. Under åren

En sannsaga

från 1967 till 1979 arbetade Ulrika Leimar nästan oavbrutet som lärare, utan möjligheter att mer kontinuerligt utveckla eller genom forskning pröva sina idéer.

Ulrika i institutionsvärlden

När Ulrika Leimar dog 1979 var hon bitter och besviken. Hon hade själv velat utveckla och pröva LTG-metoden – bland annat som forskare – men tyckte att hennes idéer istället övertogs av andra och förvanskades i deras händer. När vi i Krut på olika håll frågat varför hon inte kunde beredas ordentlig plats någonstans, har vi fått skiftande svar. Man har hänvisat till "systemets tröghet", till att Ulrika Leimar var en kantig person som var svår att samarbeta med eller till att den och den personen i inflytelserik ställning inte ville stödja henne. Förmodligen ligger det någon sanning i sådana vittnesbörd.

Men vad som slagit oss är helheten: när lågstadieläraren Ulrika Leimar presenterade sin metod för "läsinlärning på talets grund", trädde hon in på områden som behärskades av andra. På lärarhögskolorna härskade metodiklektorerna med sina redan inmutade områden. I den vetenskapliga världen hade läsforskarna sina speciella revir att bevaka och sin ensamrätt på läsmetodernas vetenskapliggörande att försvara. På SÖ mötte hon ett komplicerat nätverk av styrkeförhållanden som upprättats som en följd av mångårigt kompromissande och taktiskt spel och där frihetsgraderna var få.

För att nå framgång i dessa institutioner, måste man kunna spela spelet, inträda i lämpliga allianser, göra taktiska kompromisser, "förankra" sina intressen på rätt ställen, anpassa sig till vad som betraktas som de legitima frågeställningarna. Ulrika Leimar var inte tillräckligt slipad i det spelet. Hon blev gruset i ett fungerande maskineri; och hennes "kantiga personlighet" var egenskaper som gavs henne av den värld hon utan tillräcklig anpasslighet och orienteringsförmåga försökte

inträda i. Det verkar som om man på universiteten, lärarhögskolorna, SÖ hade två möjligheter. Den ena var att tillbakavisa både Ulrika Leimar och LTG. SÖ åstadkom detta genom att knappast ta några initiativ alls. Den andra var att ta hand om LTG, men hålla Ulrika Leimar utanför tilldelning av forskningsmedel och utanför egentligt inflytande över forskningsarbetet, ett trolleri som lyckades väl. På Krut funderade vi ett tag på att kalla det här numret för "Ulrika och asgamarna": när Ulrika Leimar väl var borta ur spelet, blev det fritt fram att exploatera henne. Men det vore förstås orättvist. När redaktörerna på Liber nu producerar den ena läroboken efter den andra i LTG och gör det med all tillbörlig vördnad för Ulrika Leimars namn eller när läsforskarna i ULL-projektet nu lanserar LTG som en vetenskapligen genomlyst metod och därigenom lanserar sig själva som läsforskare, då är de säkert inte mer rovgiriga än andra. De har bara gjort vad man gör när man befinner sig i läromedelsbranschen och i den vetenskapliga karriären. De reproducerar LTG, men i nya former, och de reproducerar samtidigt sig själva.

Ulrika möter läromedelsdraken

Förhållandet mellan den vetenskapliga världen och lärarna är intressant. Det motstånd mot Ulrika Leimar och LTG som tycks ha funnits till och med hos läsforskare som i övrigt varit sympatiskt inställda till sådana läsmetoder verkar bestå i att LTG för dem bara var en av många analytiska metoder. De ville hellre prata om grundläggande principer för läsinlärningen, än binda upp sig till en bestämd metod och en bestämd person.

Men för lärarna förhåller det sig annorlunda. De har behov av just en metod, kunskap om praktiska sätt att gå till väga i undervisningen. Och för dem var bara en sådan metod synlig överhuvud taget vid sidan av den traditionella läsundervisningen – just Ulrika Leimars LTG. När många LTG-lärare talar om Ulrika Leimar

som "offer" för "etablissemangen" och i henne vill se en karismatisk ledargestalt som skulle ha anvisat den rätta vägen om hon inte blivit motarbetad, då formulerar de förmodligen inte bara sin upplevelse av Ulrika Leimar, utan även upplevelsen av avstånd till världen av etablerade experter, forskare, läroplansskrivare och skolbyråkrater.

Men det fanns ännu en maktfaktor inom skolvärlden som var mer rörlig och som snabbt kunde reagera på lärarnas behov: läromedelsindustrin. På Liber Läromedel förstod man efterhand vilken marknad man hade framför sig. Och när Ulrika Leimar själv mött motstånd och svårigheter i sina försök att göra LTG-metoden legitim bland metodiklektorer, SÖ-folk och läsforskare, och samtidigt erfor att många LTG-lärare behövde stöd i sin vardagliga verksamhet, då återstod för henne inte mycket mer än att samarbeta med Liber. Kanske anade hon också att Liber skulle sätta igång med sin LTG-utgivning ändå, utan henne. Det verkar vara svårt att på ett annat sätt förklara att hon lånade sitt namn till en utgivning som hon själv i ganska ringa utsträckning kunde påverka innehållet i, som hon var skeptisk till och som till stor del måste gå stick i stäv med hennes egen syn på läroböckernas plats i LTG-undervisningen. Och förlagsredaktörerna på Liber kunde sälja böcker till törstande LTG-lärare i förvisningen om att de var med om att bana vägen för något nytt. På Kruts förfrågan är man på förlaget också mycket noga med att vad man givit ut – de över 40 titlarna – inte är läromedel "i

egentlig mening", istället vill man tala om "LTG-inspirerat material".

Ulrika och lärarna

För att närmare förstå LTG-metodens genomslagskraft och snabba spridning bland lärarna – utanför uppbackning från lärarhögskolor, länskolnämnder, SÖ eller universiteten – får man antagligen sätta den i samband med socialisationsförändringar i samhället, framväxten av barnomsorgen och till den knutna professioner: ett växande antal människor har som yrke att handskas med små barn och måste göra något vettigt av den situationen. De kan inte bara se arbetet som en fråga om att rätt och slätt "sköta" barnen, eftersom arbetssituationens verklighet är en annan. Barnstugeutredningen blir ett förtätat ideologiskt uttryck för ett nytt yrkesintresse. Den förvandlar en profession som tidigare haft en låg status till något viktigt och samhällsnyttigt. Det sker en omdefinition från skötande till fostrande. För lågstadielärarna betyder förändringarna i förskolan att de inte längre bara behöver se sig själva som det första pinnhållet i en steg som leder upp till gymnasiet. De kan också ha en roll som fortsättare på förskolans fostrande uppgifter. "Dialog", "samtal", "aktiviteter" är ett sätt att formulera sådana strävanden.

Den här utvecklingen, som sker på många håll i samhället, har av somliga kallats för den "nya medelklassens" framväxt. Och mot denna nya medelklass är en del debattörer ur samma me-

Syntetiska och analytiska läsmetoder

Man brukar grovt skilja på två slags läsinlärningsmetoder (— eller borde det kanske mer exakt heta läsutlärningsmetoder?).

Syntetiska metoder — eller ljudningsmetoder — utgår från ljuden och bokstäverna. När barnen lärt sig de enskilda ljuden och bokstäverna, får de lära sig att "syntetiskt" bilda eller "ljuda ihop" hela ord och meningar. Syntetiska metoder dominerar stort svensk läsundervisning. **Analytiska metoder** — eller helordsmetoder — börjar med hela ord som ofta hämtas från talspråket och som barnen lär sig direkt. De hela orden eller de hela meningarna "analyseras" sedan så att barnen lär sig de enskilda ljuden och bokstäverna. En analytisk metod med svenskt ursprung är Ulrika Leimars s.k. LTG-metod (se presentationen på s 31).

Kritiken mot syntetiska metoder brukar gå ut på att barnen tränas att handskas med meningslösa ljud och bokstäver och först på ett sent stadium tillåts använda språket som ett meningsbärande medium. Enligt kritiken får barnen därigenom ett hämmat förhållande till språket och barn med läs- och skrivsvårigheter kan få fundamentala blockeringar inför framtiden. Kritiken mot analytiska metoder brukar bland annat rikta in sig mot att de skulle försumma en metodisk ljud- och bokstavsträning. Därigenom ger de inte barnen en fast grund att stå på, vilket framför allt drabbar barn med läs- och skrivsvårigheter.

Världen utanför skolan...
*Bild: Hans Alenius ur By-
skolebilder då och nu (Li-
ber 1978)*

delklass misstänksamma. De misstänker den för att utveckla flumpedagogik och terapi i skolan, istället för att garantera en riktig och kunskapsförmedlande undervisning. Och alltså oftast räknas LTG in i denna den nya medelklassens underminerande verksamhet.

Ibland leder det slaget av debatt in i rena stoligheterna, som när Mats Gellerfelt i tidskriften *Äpplet*, som utges av Aktionsgruppen för Kunskap i Skolan, går till storms mot Maj Wechsleman för att hon i DN en gång skrivit en positiv artikel om LTG. För Gellerfelt är detta liktydigt med att Wechsleman vill "mentalt förbereda barnen för sovjetisering".

Låt vara att LTG-lärarna tillhör den nya medelklassen, i likhet med de flesta andra lågstadielärare, men det är svårt att tro att LTG som "metod" skulle vara sämre än traditionella metoder. Tvärtom tror vi att LTG-metoden kände läraren ett utrymme som saknas i traditionell läsundervisning att anpassa undervisningen efter barnens skiftande behov. Bra LTG-undervisning är minst lika bra som annan läsundervisning. Debatten om LTG borde mindre handla om att vara för eller emot metoden som sådan och mer om de möjligheter och svårigheter som LTG-undervisningen rymmer.

Vi vill peka ut ett perspektiv: syntetiska läsmetoder förutsätter att barnen ändå uppfattar det som meningsfullt att lära sig läsa – att de i andra sammanhang än skolans tragglande med meningar som "far får en fil" kan använda sig av det språk de håller på att lära sig de skriftliga koderna för. Och världen utanför skolan är full av texter

för dem som inte tappat lusten att läsa i skolan. Syntetiska metoder förutsätter med andra ord att barnen genomgår analytiska inlärningsprocesser någon annanstans, utanför skolan.

De analytiska läsmetoderna, som LTG, vill dra in detta "någon annanstans" i skolan och låta det bli en del av barnens läsinlärningsprocesser där. Frågan är hur pass möjligt det programmet är att förverkliga och om det inte skolans institutionella avgränsning från världen utanför lägger hinder i vägen. Frågan är också hur läraren förmår handskas med denna värld utanför skolan när den dras in i undervisningen genom barnen. Och i den senare frågan ligger ännu en: vilka former för social kontroll av barnens erfarenheter och upplevelser kan ligga förborgade i att de i skolan och under lärarens ledning lär sig språkligt benämna och uttrycka de erfarenheterna och de upplevelserna?

Vi tycker att LTG-metoden är intressant inte bara för de möjligheter den öppnar inom läsinlärnningen. Ulrika Leimars öde är ett lärorikt exempel på vad som kan ske när en pedagogisk innovation skapas av en människa utanför det kraftfält av etablerade intressen som den pedagogiska världen och dess institutioner utgör. För att innovationen överhuvud taget skulle bli igenkänd och erkänd inom detta kraftfält var Ulrika Leimar tvungen att försöka inträda i fältet. Hon lyckades inte och innovationen togs om hand av andra, men hon gjorde fältets mekanismer synliga. Det är lärdomar för var och en som försöker ändra något i skolan. ■

**Donald Broady Bertil Gustafsson Lena Hellblom
Mikael Palme**

ANSLAGSTAVLA

På anslagstavlan informerar vi gratis om offentliga möten, kurser, seminarier, aktioner, kampanjer etc. Arrangörer måste i god tid meddela oss om sina kommande evenemang. Skriv till KRUT, "Anslagstavlan", Klara Norra Kyrkogata 26, 111 22 Sth.

Seminarium om skolan

I dagarna har CMS (Centrum för marxistiska samhällsstudier) och Krut haft ett första möte im ett seminarium om skolan. Folkets Hus i Uppsala är bokat den 14-15 november, men vi vet ännu inte om tidsplaneringen håller. Programmet är preliminärt indelat i tre block: 1. Nedskärningar, ungdomsarbetslöshet, klassmässig sortering. 2. Skolpolitiska mål under efterkrigstiden: progressivismen i Sverige, socialdemokratiens skolpolitik etc. 3. Skolpolitiska mål för framtiden och pedagogisk praxis: utvecklingstendenser, konkreta pedagogiska utopier och strategier. Vi räknar på samarbete med flera av den progressiva skolrörelsens organisationer, elevorganisationerna och andra. Inbjudan har gått till engelsmannen Paul Willis från Centre for Contemporary Cultural Studies i Birmingham och tyskarna Oskar Negt och Johannes Beck. Vill du veta mer: ring Mikael Palme på Krut (08/21 70 10) eller Lars Wikström på CMS (08/51 70 04). Anmälan kan göras genom att sätta in 60 kronor på Pg 436 88 53-0 (CMS). Ange att det gäller skolseminariet, så kommer programmet på posten.

Landets första

stadsstudiecentrum börjar så smått komma igång. Det är knutet till hemgården Mäster Olovsgården i Gamla stan i Stock-

holm. Dit kan man vända sig om man vill göra studiebesök i Gamla stan med sin klass och låta eleverna på egen hand lära sig om och av stadsmiljön. Kontakta Gamla Stans stadsstudiecentrum, Mäster Olovsgården, Stortorget 7, 111 39 Sthlm, tel 08-10 65 30.

SOL,

Socialistiska skolarbetare, i Stockholm startar sin fortsättningscirkel i början av terminen. Man inleder med en genomgång av boken "Industrisamhälle och återvändsgränd" av Otto Ullrich. Nya cirkeldeltagare hälsas välkomna. Kontakta Christel Andersson, 08-43 41 05 eller Göran Bergström, 0758-145 79.

Det syndikalistiska

SAC, Sveriges Arbetares Centralorganisation, organiserar lärare, studerande och andra skolarbetare i sin Utbildningsfederation. Federationen har de senaste åren inte gjort så stort väsen av sig men är efter sin senaste kongress mer på offensiven och vill komma i kontakt med både progressivt skolfolk och olika riktningar inom alternativ pedagogik. Bl a vill man producera alternativa läromedel och arbeta för en syndikalistisk folkhögskola. Intresserade kan kontakta Utbildningsfederationens AU, Göteborgs Lokala Samorganisation, Folkets Hus, Järntorget 1, 5 tr, 413 04 Göteborg. Tel 031-11 96 08.

Afrikagruppernas

Rekryteringsorganisation, SRO, söker löpande lärare för biståndarbete i Afrika. Främst i språk, yrkes- och naturvetenskapliga ämnen. För intresserade anordnas nästa kurs den 28 dec-10 jan där man ska kunna få en realistisk bild av vad denna form av biståndarbete innebär. Aktuella länder är främst de tidigare portugisiska kolonierna, men också Zimbabwe och ANC:s flyktingkola i Tanzania. Förfrågningar och anmälan (senast 15 nov) till: ARO, Box 5847, 102 48 Sth, tel 08-63 45 49.

Mot nedskärningarna

i skolan protesterar Elevförbundet och Seco i höst med en rad aktiviteter, många av dem samordnade - i linje med de båda organisationernas beslut att nästa år slå sig samman. Information om kampanjen "Slå vakt om skolan" kan fås hos Elevförbundet, tel 08-15 05 35 eller Seco, tel 08-23 33 90.

Hur Vpk:s

ungdomsförbund, KU, ser på skolan och dess förutsättningar i dagens samhälle får man reda på i höst, då ett nytt skolpolitiskt program kommer ut. Det kan beställas hos KU, Förbundscentralen, Uddevallag 14, 416 70 Göteborg, tel 031-80 16 80.

KRUT

KRUT ges ut av Föreningen Kritisk Utbildningstidskrift, som är obunden till partier och organisationer och består av redaktionsmedlemmarna. Som är:

Donald Broady, Kerstin Degermark, Göran Folin, Görel Hedtjärn, Lena Hellblom, Rut Hillarp, Elisabeth Lundquist, Lisa Månsson, Mikael Palme, Jan Swaling, Susanne Törneman, Brutus Östling

KRUT utkommer med 4 nummer om året. Helårsprenumeration 60 kr, lösnummerpris 15 kr. Postgiro 70 89 89-9.

Klara Norra Kyrkogata 26, 111 22 Sthlm.
Tel: 08-21 70 10.

Tel.tid: månd-torsd 10-12, fred 13-16.

Ansv. utgivare: Lisa Månsson

Layout och montage: redaktionen
Sättning och tryckning: Ordfront

© Redaktionen plus författarna

ISSN 0347-5409 Tryckt i september 1981

KRUT kontaktpersoner

Borås

Hans Berg
Getholmsg 29
502 55 Borås
Tel 033/11 00 54

Linköping

Mats Sjöberg
Johannelundsv 17
582 58 Linköping
Tel 013/12 38 49

Mariestad

Leif Olin
Södra vägen 40
542 00 Mariestad
Tel 0501/157 57

Uppsala

Märit Eriksson
Kantorsgatan 26, rum 411
754 24 Uppsala
Tel 018/10 45 30

Gävle

Ray Nordström
S Kopparslagargatan 46
802 21 Gävle
Tel 026/18 35 41

Luleå

Daniel Wiklund
Västra Parkgatan 13
951 36 Luleå
Tel 0920/292 38

Piteå

Lilian Andersson
Vårdshusvägen 23
941 44 Piteå
Tel 0911/34695

Örebro

Christer Håkansson
Havrevägen 15
703 76
Örebro
Tel 019/22 60 23

Göteborg

Bertil Gustafsson,
Pedagogiska Inst LHS
Fack, 431 20 Mölndal
Tel 031/87 80 00/311

Malmö/Lund

Kerstin Larsson
Illiongränd 86
223 71 Lund
Tel 046/13 11 28

Stockholm

Lena Hellblom
Sturevägen 1
181 33 Lidingö
Tel 08/767 71 27

Östersund

Anders Orrje
Snorres Väg 169
832 00 Frösön
Tel 063/436 82

Jönköping

Jan Håkan Hansson
Brahegatan 19
552 56 Jönköping
Tel 036/16 41 09

Mora

Björn Pahlsson
Kruthornsvägen 7
792 00 Mora
Tel 0250/157 93

Umeå

Kerstin Hägg
Rödhakevägen 12
902 37 Umeå
Tel 090/12 53 81

VI BEHÖVER BLI FLERA

Att göra KRUT och få ut den är ett tidskrävande arbete.

Vill du komma med i arbetet?

Som ombudsförsäljare, som kontaktperson, eller som medarbetare i någon temaredaktion – är du välkommen.

Vill du hjälpa till med punktinsatser i samband med utskick eller hjälpa till med det löpande kontorsarbetet? Vi är tacksamma för all hjälp vi kan få.

Ring eller skriv till oss.

KRUT-redaktionen

NU LÄSER VI

Analfabetismdebatten:

"Förr i världen framstod läsandet som en verklig konst, men jag kan slå vad om att idag kan hela saken stökas undan på ett par veckor om man slipper skolpedagogiken; i skolan krävs ytterligare några månader" (*Siegfried Bernfelt*)

"Var föreställningen om att analfabeterna blivit fler kommit ifrån vet jag inte. I varje fall är den tagen ur luften" (*Ebbe Lindell*)

Lära sig läsa för att erövra världen:

Läsningen handlade plötsligt om något. Och en massa nya frågor inställde sig: vad är det för värld barnen omges av? Vilka texter och vilka språk möter de omkring sig? Vad är det egentligen som sker när barnen upptäcker språket?

Ulrika och drakarna. En sannsaga:

Vad som slagit oss är helheten: När lågstadieläraren Ulrika Leimar presenterade sin metod för "läsinlärning på talets grund" trädde hon in på områden som behärskades av andra. På lärarhögskolorna härskade metodiklektorerna med sina redan inmutade områden. I den vetenskapliga världen hade läsforskarna sina speciella revir att bevaka och sin ensamrätt på läsmetodernas vetenskapliggörande att försvara. På SÖ mötte hon ett komplicerat nätverk av styrkeförhållanden som upprättats som en följd av mångårigt kompromissande och taktiskt spel och där frihetsgraderna var få. Och läromedelsjätten Liber kunde snart sälja läroböcker till törstande LTG-lärare som förväntats arbeta utan läroböcker. Ulrika Leimar var inte tillräckligt slipad i detta spel.

Debatt:

In med miljöfrågorna i undervisningen! Ut med miljöfrågorna i samhället!

KRUT

**KRUT, Klara Norra Kyrkogata 26, 111 22 Sth. Tel 08-21 70 10
4 nr/år, 60 kr/år GÄRNA STÖDPRENUMERATION pg 708989-9**